

Raadsvoorstel

Onderwerp **Beleidsnotitie Taalvaardig Assen**

Kenmerk	30379-2024
Datum verzending	17 april 2024
Besluitvormende raad	donderdag 23 mei 2024
Consulterende raad	
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

1. De beleidsnotitie Taalvaardig Assen 2024-2027 vast te stellen.

2 Inleiding

In de gemeente Assen zetten we al heel wat jaren in op het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden bij kinderen en het aanpakken van laaggeletterdheid bij (jong)volwassenen. Ook bij u is taalvaardigheid een onderwerp wat belangrijk wordt gevonden, getuige de motie “voorkom laaggeletterdheid bij jongeren” die u op 16 december 2021 heeft aangenomen.

In de afgelopen periode hebben we u geïnformeerd over de voortgang van onze inzet:

- September 2022 (brief “aanpak n.a.v. moties laaggeletterdheid”)
- April 2023 (Evaluatie onderwijsachterstandenbeleid)
- Juni 2023 (voortgangsrapportage aanpak laaggeletterdheid 2022)

In de afgelopen maanden is gewerkt aan een beleidsplan dat alle drie hierboven genoemde onderwerpen omvat. Met één beleidsnotitie wordt de basis gelegd voor – daar waar dat kan – een meer op elkaar afgestemde inzet in de praktijk. Een nieuwe beleidsnotitie is ook nodig omdat zowel de beleidsnotitie onderwijsachterstanden (2020-2023) als de beleidsnotitie aanpak laaggeletterdheid (2020-2022) aan een update toe is.

3 Beoogd effect

Wij willen zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners niet of nauwelijks kunnen lezen en schrijven. Dit pakken we samen met - onder meer - het onderwijs op. We kijken daarbij gericht naar wijken met relatief veel laaggeletterde inwoners. We zetten extra in op het voorkomen van laaggeletterdheid bij jongeren. Alle kinderen moeten kunnen lezen en schrijven als ze van school komen. We richten ons daarbij niet alleen op het onderwijs, maar ook op het ondersteunen van de ouders of verzorgers. Bijvoorbeeld als het gaat om het stimuleren van lezen. Ook hebben we aandacht voor de ontwikkeling van digitale vaardigheden bij inwoners voor wie dit minder vanzelfsprekend is. (uit: Bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig)

4 Argumenten

- 1.1 *Met de beleidsnotitie ligt er een actueel kader met betrekking tot het taalvaardiger maken van onze inwoners.*

We vinden het belangrijk dat onze inwoners kunnen meedoen in de samenleving. Een goede beheersing van de Nederlandse taal is naast een aantal andere basisvaardigheden noodzakelijk om volledig mee te kunnen doen aan de samenleving. In de beleidsnotitie Assen taalvaardig schetsen wij de kaders om aan een taalvaardig Assen te werken. In deze notitie staan onze plannen en doelen voor de komende jaren. Hoe we dat precies willen aanpakken en met wie staat in de uitvoeringsplannen. Die maken we ieder jaar met betrokkenen uit het werkveld.

In onze aanpak staat samenwerking met onze ketenpartners centraal. Want we kunnen alleen maar succesvol zijn, als iedereen zijn rol pakt en verantwoordelijkheid neemt. De diverse rollen en verantwoordelijkheden kunnen wettelijk bepaald zijn of voortkomen uit de expertise van organisaties of hun contacten met specifieke doelgroepen. We gaan daarom regelmatig met elkaar om tafel om ieders inzet te bespreken en op elkaar af te stemmen. Er moeten zo min mogelijk belemmeringen zijn voor onze inwoners om aan de slag te gaan met taalvaardigheden.

- 1.2 *In de beleidsnotitie Assen taalvaardig hebben we onze ambities en doelen ten aanzien van het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden bij (jonge) kinderen en (jong)volwassenen samengevoegd.*

Hiermee wordt de basis gelegd voor een meer op elkaar afgestemde inzet in de praktijk. Want hoewel elke leeftijdsgroep een andere aanpak vraagt, is er ook zeker overlap. Als in een gezin één of beide ouders laaggeletterd is heeft dat grote (negatieve) invloed op de taalontwikkeling van hun kinderen: kinderen hebben dan een veel grotere kans om op latere leeftijd ook laaggeletterd te worden. Alle reden dus om bij in de nieuwe beleidsnotitie onze ambities en doelen ten aanzien van het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden bij (jonge) kinderen en (jong)volwassenen samen te voegen.

- 1.3 *De beleidsnotitie is tot stand gekomen in afstemming met het werkveld.*

Voor de uitvoering van de beleidsnotitie Assen taalvaardig is de inzet van onze partners in het werkveld essentieel. Daarom hebben wij hen om input gevraagd voor de kaders van het beleid voor de komende jaren. Alleen door samen te werken en de inzet op elkaar af te stemmen kunnen we werken aan de taalvaardigheid van onze inwoners. Onze partners: de huidige aanbieders van voor- en vroegschoolse educatie (peuteropvang en het basisonderwijs), de GGD/jeugdgezondheidszorg, DNK, Vaart Welzijn, het Taalhuis, Drenthe College, WPDA, GKB, Stichting Lezen en schrijven.

- 1.4 *Het advies van de adviesraden is meegenomen bij de totstandkoming van de beleidsnotitie.*

De Raad voor Cliënten Participatie Assen (RCPA) en de Participatieraad (PR) hebben op ons verzoek een advies uitgebracht op de concept beleidsnotitie Assen taalvaardig. Dit advies, als ook onze reactie, treft u als bijlagen aan. In de brief spreken wij onze waardering uit voor hun inbreng en geven aan wat wij hebben gedaan met hun opmerkingen. Zo is het advies aanleiding geweest de beleidsnotitie op enkele punten aan te passen.

5 Kanttekeningen

N.v.t.

6 Kosten, baten en dekking

Voor de uitvoering van de beleidsnotitie zullen de volgende financiële middelen ingezet worden:

a. Doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid

De jaarlijkse uitkeringen voor onderwijsachterstandenbeleid vanuit het Rijk worden gebaseerd op gemeentelijke achterstandsscores van twee en drie jaren daarvoor. Zo is het bedrag voor 2024 gebaseerd op de scores van 2021 en 2022 en de uitkering voor 2025 op scores van 2022 en 2023. In onderstaand overzicht wordt gemakshalve uitgegaan van een constant bedrag.

b. Decentralisatieuitkering (Asschermiddelen)

In 2016 hebben het rijk en de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt met als doel dat alle peuters gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening. Gemeenten krijgen voor dit doel een decentralisatie uitkering. Voor Assen is dit jaarlijks € 117.677,-.

c. Middelen Nationaal Programma Onderwijs (leesbevordering)

De NPO middelen hebben ten doel om achterstanden die jongeren hebben opgelopen tijdens de coronaperiode weg te werken. Er is budget beschikbaar gesteld voor leesbevordering onder jongeren. Deze middelen zijn er tot augustus 2025.

d. Middelen voor leesbevordering jongeren

Op 16 december 2021 is de motie “voorkom laaggeletterdheid bij jongeren” aangenomen door de raad. CMO Stamm heeft daarna de opdracht gekregen om onderzoek te doen naar het bevorderen van leesvaardigheid onder jongeren en wat de gemeente Assen hierin kan betekenen. Dit onderzoek is afgerond. Op basis van dit onderzoek is in september 2022 besloten om gedurende 4 jaar € 145.000 op te nemen in de begroting 2023– 2027. Op basis van dit budget zijn samen met het onderwijs uitvoeringsplannen opgesteld. De opdrachten zijn verstrekt (o.a. aan de bibliotheek DNK) en deze worden nu uitgevoerd.

e. Middelen aanpak laaggeletterdheid

In 2020 heeft de gemeenteraad de notitie laaggeletterdheid vastgesteld en jaarlijks € 75.000 beschikbaar gesteld voor de aanpak laaggeletterdheid 18+ in Assen.

	2024	2025	2026	2027
Doeluitkering onderwijsachterstandenbeleid	1.651.939	1.651.939	1.651.939	1.651.939
Decentralisatieuitkering (Asschermiddelen)	117.677	117.677	117.677	117.677
Nationaal Programma Onderwijs (leesbevordering)	47.800	47.800	0	0
Middelen voor leesbevordering jongeren	145.000	145.000	145.000	0
Middelen aanpak laaggeletterdheid 18+	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal beschikbaar	2.037.416	2.037.416	1.989.616	1.844.616

Voorziening Onderwijsachterstandenbeleid

We hebben in de afgelopen jaren telkens voldaan aan onze (wettelijke) verplichtingen als het gaat om OAB. En daar hebben we minder budget voor nodig gehad dan het Rijk ons gaf. Met als gevolg een opgebouwde voorziening van 1,1 miljoen. Deze middelen zijn in te zetten voor aanvullende doeleinden die een directe relatie hebben met het bestrijden van onderwijsachterstanden via kinderopvang of basisonderwijs.

7 Communicatie, participatie

De notitie Taalvaardig Assen is besproken in de kerngroep aanpak laaggeletterdheid. In deze kerngroep nemen de volgende partners deel: DNK, Vaart welzijn, GKB, Drenthe college, Taalhuis, WPDA. De reactie van de kerngroep is verwerkt in deze notitie.

De notitie is ook voorgelegd aan de werkgroep onderwijsachterstanden en VVE. In deze werkgroep zit een vertegenwoordiging vanuit de kinderopvang (met contacten naar het basisonderwijs), GGD Drenthe, DNK en Vaart Welzijn.

Op 27 februari is deze notitie toegelicht bij een gezamenlijke bijeenkomst van de Raad voor Cliënten Participatie Assen (RCPA) en de Participatieraad (PR). Beide raden hebben een schriftelijke reactie gegeven op de notitie (bijlage 3). In bijgevoegde conceptbrief (bijlage 4) staat de reactie van het college van B&W. In deze brief spreken wij onze waardering uit voor hun inbreng en geven aan wat wij hebben gedaan met hun opmerkingen.

8 Inclusie

In de notitie Taalvaardig Assen is aandacht voor de groep inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven (waaronder ook digitale vaardigheden). Deze notitie wordt uitgewerkt in uitvoeringsplannen. Hierin staan projecten opgenomen om de laaggeletterde inwoner te ondersteunen.

9 Vervolg

Alle kinderopvangorganisaties, de onderwijsbesturen, GGD Drenthe, Vaart Welzijn, de bibliotheek DNK, het Taalhuis, WPDA, GKB, Stichting Lezen en schrijven, Drenthe College krijgen de beleidsnotitie toegestuurd.

In de beleidsnotitie staat onze ambitie en doelen voor de komende jaren. Hoe we daar aan willen werken en met wie komt in uitvoeringsplannen te staan. Die maken we ieder jaar met betrokkenen uit het werkveld.

Ook zullen we de voortgang op onze doelen monitoren. Hierbij maken wij gebruik van data van o.a. Stichting Lezen en schrijven en het CBS. De opbrengst van de gezamenlijke inspanning wordt tenminste een keer per jaar besproken met de betrokken partijen. Tevens worden de opbrengsten vastgelegd in voortgangsrapportages, deze worden met het college en de raad gedeeld.

10 Bijlagen

1. Beleidsnotitie Taalvaardig Assen 2024-2027
2. Advies van de Raad voor Cliënten Participatie Assen (RCPA) en Participatieraad (PR)
3. Reactie van B&W op advies van RCPA en PR

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 april 2024

Besluit

1. De beleidsnotitie Taalvaardig Assen 2024-2027 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 23 mei 2024

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge